

To 8.10.2026 Carelia-sali

SOIVAN SUOMEN HISTORIA

Antti Tikkanen,
musiikin johto, viulu

Red Nose Company:
Timo Ruuskanen (Zin)
Tuukka Vasama (Mike)

JOENSUUN KAUPUNGINORKESTERI

www.joensuunkaupunginorkesteri.fi

Ohjelma

OUTI TARKIAINEN: Joye (2017)

ERIK TULINDBERG: Viulukonsertto op. 1 (1783)

I Allegro

ERIC FERLING: Kontratanssi (1797)

LUDWIG VAN BEETHOVEN: Sinfonia nro 3 Es-duuri op. 55 "Eroica" (1804)

I Allegro con brio

BERNHARD HENRIK CRUSELL: Klarinettikonsertto nro 2 (1817)

II Andante pastorale

TONI-VILLE VIRTANEN (DARUDE): Sandstorm (1999)

FREDRIK PACIUS: Alkusoitto oopperasta Kaarle-kuninkaan metsästys (1852)

RICHARD STRAUSS: Also sprach Zarathustra op. 30 (1896)

HELVI LEIVISKÄ: Orkesterisarja nro 2 (1936)

IV Epilogi

Väliaika

TOIVO KUULA: Eteläpohjalainen sarja nro 1 (1906)

III Pohjalainen tanssi

JEAN SIBELIUS: Viulukonsertto d-molli op. 47 (1905)

I Allegro moderato

III Allegro, ma non tanto

UUNO KLAMI: Merikuvia (1930)

I Sumuinen aamu

EINAR ENGLUND: Kiinan muuri (1949)

IV Rumba

JEAN SIBELIUS: Finlandia op. 26 (Song of Peace) (1899)

EINOJUHANI RAUTAVAARA: Cantus Arcticus (1971)

II Melankolia

KAIJA SAARIAHO: Sept Papillons (2000)

Papillon I

AULIS SALLINEN: Sunrise Serenade, Op. 63

CECILIA DAMSTRÖM: Lucrum

Esiintyjät

ANTTI TIKKANEN, musiikin johto, viulu

Pohjois-Pohjanmaalta Oulaisista mutkien kautta Helsinkiin tiensä löytänyt Antti Tikkanen on avarakatseinen viulisti, joka esiintyy niin liiderinä, kamarimuusikkona, solistina kuin opettajanakin aina siellä missä tarvitaan. Kotioloissa katse ja ajatukset pysyvät avarina kahden tyttären ja kahden kissan avustuksella.

Antti Tikkanen on kansainvälisesti kysytyn ja arvostetun jousikvartetti Meta4:n jäsen. Kvartetti esiintyy eurooppalaisissa ja pohjoisamerikkalaisissa musiikkikeskuksissa ja festivaaleilla omilla resitaaleillaan sekä yhteistyössä muiden taiteilijoiden kanssa.

Menestyksenkäs periodi Suomalaisen barokkiorkesterin taiteellisenä johtajana 2014–2017 toi Antti Tikkaselle mukanaan kutsuja muidenkin orkestereiden luo solistiksi, johtajaksi tai vierailevaksi konserttimestariksi; viime aikoina tutuiksi ovat tulleet mm. Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri, Tallinnan Kamariorkesteri, Deutsche Kammerphilharmonie Bremen sekä Mahler Chamber Orchestra. Kausina 2022-2024 Antti oli Joensuun Kaupunginorkesterin taiteellinen partneri. Uusien konserttojen ja tilausteosten esittäminen kuuluu ja näkyy Tikkasen toiminnassa - vuonna 2026 levytetään Marzi Nymanin Antille säveltämä viulukonsertto Tapiola Sinfoniettan kanssa, ja kuullaan kantaesityksiä Olli Mustoselta, Thomas Larcherilta sekä Krishna Nagarajalta.

Tikkanen on perustanut Helsingissä toimivan PuKamaChamber-konserttisarjan yhdessä puolisonsa, viulisti Minna Pensolan kanssa. Lokakuussa 2021 heidät valittiin yhdessä Kuhmon Kamarimusiikin uusiksi taiteellisiksi johtajiksi

SOIVAN SUOMEN HISTORIA

Antti Tikkasella on käytössään Suomen Kulttuurirahaston omistama Stradivarius-viulu "ex- Berglund" vuodelta 1699.
Kuva: Jussi Virkkumaa

RED NOSE COMPANY: TIMO RUUSKANEN & TUUKKA VASAMA

Näyttelijäkaksikko Timo Ruuskanen & Tuukka Vasama tunnetaan oivaltavista klassikkoesityksistään, joissa musiikilla on merkittävä rooli. "Soivan Suomen historia" on heidän kahdeksas yhteinen teoksensa.

Kaksikon "Aleksis Kivi" -esitykselle myönnettiin Tiedonjulkistamisen valtionpalkinto ja Helsingin kaupungin kulttuuripalkinto, ja he ovat kiertäneet toistakymmentä vuotta esiintymässä Suomessa ja ulkomailla. Klassisen musiikin parissa he ovat työskennelleet mm. Meta4:n, Kamus-kvartetin, Turun filharmonisen orkesterin, Sinfonia Lahden ja Kamariorkesteri Avantin kanssa.

Red Nose Company juhli vastikään 20-vuotista taivaltaan teatteriklovnerian uranuurtajana Suomessa. Se on kasvanut marginaalista valtakunnalliseksi kiertueteatteriksi, joka tekee yhteistyötä maamme tärkeimpien kulttuuri-instituutioiden kanssa, ja on mm. valittu Vuoden Teatteriksi Suomessa vuonna 2023. Viime vuonna teatterilla oli n. 26000 katsojaa ja 130 esitystä – suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

www.rednose.fi | Facebook/Instagram: @rednosefi

Kuvat: Jussi Virkkumaa

**SOIVAN SUOMEN
HISTORIA**

TUUKKA VASAMA, Zin

Tuukka Vasama on porvooolainen freelance-näyttelijä. Hän valmistui Teatterikorkeakoulusta vuonna 2005, ja hän on tehnyt monipuolisen uran erityisesti vapaalla teatterikentällä. Vasama on ollut perustamassa lukuisia taideyhteisöjä: teatteriklovneriaan erikoistunutta Red Nose Companya, elävän nykytaiteen parissa toimivaa Esitystaiteen seuraa sekä lastenkulttuurikeskus Lilla Villania Sipoossa.

Vasama on voittanut Vuoden Nuori Lausuja -kilpailun (2008), ja hänen oivaltavia monologiesityksiään on palkittu Suomessa ja ulkomailla. Hän kuuluu Kajaanin Runoviikon vakiovierailijoihin, ja esiintyy säännöllisesti Yleisradion runo-ohjelmissa. Vasama puhuu sujuvasti ruotsia, ranskaa ja englantia. Klassisen musiikin parissa Vasama on tehnyt esityksiä pianistien Maria Suokas, Jenni Lappalainen ja Anna Kuvaja kanssa.

TIMO RUUSKANEN, Mike

Timo Ruuskanen on palkittu helsinkiläinen näyttelijä, ohjaaja ja käsikirjoittaja, joka on valmistunut Teatterikorkeakoulusta vuonna 2005. Hän on Red Nose Companyn perustajia, ja on tehnyt laajan uran sekä suomalaisissa laitosteattereissa että ns. teatterin vapaalla kentällä.

Ruuskanen tyylilajillinen osaaminen ulottuu mimiikasta ja klovneriasta klassiseen näyttämölliseen teatteri-ilmaisuun. Taiteellisen työnsä lisäksi Ruuskanen opettaa klovneriaa ja esiintymistaitoa säännöllisesti. Nuorena Ruuskanen oli energinen punk-rumpali legendaarisessa Äpryk-yhtyeessä. Klassisen musiikin ihmeellisen maailman hän on löytänyt keski-ikäisenä, ja nauttii nyt sen äärellä työskentelemisestä teatterintekijänä.

Sana tekijöiltä

”Soivan Suomen historia” syntyi Turun filharmonisen orkesterin aloitteesta. Suomen vanhin orkesteri kutsui meidät kertomaan tarinaa orkesterimusiikkimme historiasta. Olemme riemuissamme siitä, että tämä matka jatkuu nyt myös toisten orkestereiden kanssa.

Meidän tehtävämme oli rakentaa konserttiin tarina ja herättää se eloon klovnerian avulla. Kun käsikirjoitamme, lähemme mielellämme liikkeelle faktoista, ja annamme mielen assosoida vapaasti. Pyrimme toisaalta kunnioittamaan katsojaa, toisaalta yllättämään. Tässä on myös klovnerian ydin; näytteleminen on meille ensisijaisesti kommunikaatiota yleisön kanssa.

Iloksemme saimme projektiin mukaan myös Antti Tikkasen, jonka kanssa olemme laatineet musiikkidramaturgian. Olemme työskennelleet hänen kanssaan jo aiemmin, ja yhteistyö on ollut innostavaa ja saumatonta. Haluamme, että sekä orkesteri että meidän klovniksikkomme pääsee työskentelemään omilla vahvuuksillaan.

Mikä on Suomi, ja mitä on suomalaisuus? Musiikin historian kautta aukeaa näkymä kansainväliseen vuorovaikutukseen; emme ole erillään muusta maailmasta, vaan osa sitä. Meidän musiikkimme on syntynyt vahvassa vuoropuhelussa eurooppalaisen musiikkikentän kanssa, ja dialoginen suhde on edelleen vahva. Oma identiteetti syntyy rohkeudesta antautua vuoropuheluun, rohkeudesta kuunnella ja olla avoin uusille vaikutteille.

Timo Ruuskanen ja Tuukka Vasama

Konsertin esittely

Suomalaisen taidemusiikin historia on pitempi ja kuin usein muistetaan. Turku nousi jo 1700-luvulla suomalaisen taidemusiikin keskuksesi, ja Turun Akatemiaan 1747 perustettu Akateeminen kapelli merkitsi täkäläisen orkesteritradition syntyä, vaikka sen esitykset olivat tarkoitettu vain yliopiston sisäisiä tilaisuuksia varten. Varsinaisesti orkesterikulttuuri puhkesi eloon 1790 Turun Soitannollisen Seuran perustamisen myötä. Elettiin yleiseurooppalaisen klassismin kautta, Haydn, Mozart ja Beethoven olivat elossa, ja kaikkien heidän musiikkiaan esitettiin Soitannollisen Seuran ensimmäisellä kaudella 1790-1808.

Vaikka Suomesta tuli Suomen sodan jälkeen 1809 osa Venäjää autonomisena suuriruhtinaskuntana, pysyi orkesteritoiminta Turussa elossa, ja oopperoitakin Turussa esitettiin vierailevien seurueiden voimin. Turun Soitannollinen Seura herätettiin eloon 1823, ja se jatkoi toimintaansa aina Turun paloon 1827 saakka. Vaikka musiikkielämä saatiin palon jälkeen Turussa vähitellen elpymään, siirtyi suomalaisen musiikin painopiste Helsinkiin.

Suomessa ammennettiin 1700- ja 1800-luvuilla virikkeitä keskieurooppalaisesta musiikista. Suomessa syntyi kuitenkin myös omia säveltäjiä, heistä varhaisimpien joukossa kuudesta jousikvartetostaan ja viulukonsertostaan tunnettu Erik Tulindberg (1761-1814), joka teki varsinaisen työuransa virkamiehenä. Ja oli Suomi kansainvälisessä musiikissa myös antajan roolissa, kun Bernhard Henrik Crusell (1775-1838) muutti nuorena Ruotsiin, nousi Tukholman hoviorkesterin sooloklarinetistiksi ja saavutti kansainvälistäkin arvostusta. Hänen kolme klarinettikonserttoaan kuuluvat nykyisin klarinettistien kansainväliseen kantaohjelmistoon.

1800-luvulla, heräävän romantiikan kaudella, Suomeen muutti useampiakin keskeisen aseman saaneita saksalaismuusikoita, heistä tärkeimpänä Fredrik Pacius (1809-1891). Hänen ja muiden ajan säveltäjien myötä keskieurooppalaisen musiikin ihanteet syvenivät Suomen musiikissa. Vuosisadan loppua kohden romantiikka alkoi kuitenkin saada Suomessa kansallisia äänenpainoja, ei vähiten Jean Sibeliuksen (1865-1957) varhaisissa teoksissa. Nykyisin hän kuuluu maailman orkesterien kymmenen esitetyimmän säveltäjän joukkoon.

Sibeliuksen vanavedessä nousi esiin uusi myöhäisten romantikkojen sukupolvi. Heitä olivat muun muassa kansallista elementtiä korostanut Toivo Kuula (1883-1918) ja lähtökohdiltaan kansainvälisempi Erkki Melartin (1875-1937).

1900-luvun alun uusiin säveltäjiin kuului myös ensimmäisiin naispuolisiin suomalaissäveltäjiin kuulunut Ida Moberg (1859-1947), jonka teos Soluppgång (Auringonnousu) kuvastaa jo nimellään uuden aikakauden alkua. Merkittäviä säveltäjiä nousi esiin tihenevässä tahdissa pitkin 1900-lukua, sotienvälisenä aikana mm. uusklassismiin kallistunut Uuno Klami (1900-1961) ja vankkojen sinfonisten rakenteiden luoja Helvi Leiviskä (1902-1982).

Toisen maailmansodan jälkeen suomalaisen musiikin nousukausi on jatkunut vahvana, ja se on ottanut oman paikkansa kansainvälisestä musiikista. Siitä todistavat jo 1950-luvulla esiin nousseet, uusromantiikkaan kallistunut Einojuhani Rautavaara (1928-2016) ja oopperabuumiin keskeisiin hahmoihin kuuluva Aulis Sallinen (s. 1935).

Vahva nousuaalto koitti myös 1980-luvun uutta modernismia edustaneen säveltäjäpolven myötä. Sen keskeisiä tekijöitä ovat olleet aikamme kansainvälisesti arvostetuimpiin säveltäjiin kuulunut Kaija Saariaho (1952-2023) ja väkevästä orkesteriteoksistaan tunnettu Magnus Lindberg (s. 1958). Ja jälleen uusi sukupolvi on noussut esiin 2000-luvulla, nyt mukana myös uusia vahvoja naispuolisia säveltäjiä kuten Outi Tarkiainen (s. 1985) ja Cecilia Damström (s. 1988). Jos on suomalaisen musiikin historia pitkä ja monivaiheinen, myös sen tulevaisuus näyttää vahvalta.

Kimmo Korhonen

I VIULU

Mariko Matsumoto | konserttimestari
Maaria Leino | vuorotteleva konserttimestari
Heli Untamala
Beata Kavander
Zurabi Gorgiashvili
Sakari Tervo

II VIULU

Ilona Piirainen | äänenjohtaja
Elina Jalas | varaäänentohtaja
Pawel Domański
Henna Korkalainen
Eeli Tervo

ALTOVIULU

Boris Popov | äänenjohtaja
Sławomir Górczyński
Katri Hänninen
Ana Robles Galindo

SELLO

Tommi Wesslund | soolosello
Piotr Sobczak | äänenjohtaja
Konstantin Mishukov | varaäänentohtaja
Janne Järvilehto

KONTRABASSO

Joel Madetoja | äänenjohtaja
Kari Räsänen | varaäänentohtaja

LYÖMÄSOITTIMET

Hannu Porkka | äänenjohtaja
Tuomo Makkonen

HUILU

Alexander Viazovtsev | äänenjohtaja
René Alvas | varaäänentohtaja

OBOE

Jonna Staas | äänenjohtaja
Gabriela Dogaru | varaäänentohtaja

KLARINETTI

Petri Vallius | äänenjohtaja
Selina Lauha | varaäänentohtaja

FAGOTTI

Lauri Mykrä | äänenjohtaja
Boğaç İpeklioğulları | varaäänentohtaja

KÄYRÄTORVI

Jussi Järvenpää | äänenjohtaja
Hannu Korkalainen | varaäänentohtaja

TRUMPETTI

Kyösti Varis | äänenjohtaja
Matti Rajas | varaäänentohtaja

KOSKETTIMET

Tiina Karhu-Ahtonen | äänenjohtaja

JOENSUUN
KAUPUNGIN-
ORKESTERI